

STORTINGET

Representantforslag 3 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Solfrid Lerbrekk, Nicholas Wilkinson, Lars Haltbrekken, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski og Freddy André Øvstegård

Dokument 8:3 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Solfrid Lerbrekk, Nicholas Wilkinson, Lars Haltbrekken, Mona Fagerås, Kari Elisabeth Kaski og Freddy André Øvstegård om å inkorporere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven

Til Stortinget

Bakgrunn

En av forutsetningene for at Norge skal oppfylle menneskerettighetenes krav om å sikre likestilling for mennesker med funksjonsnedsettelse, er at målgruppen har samme rettsposisjon som andre og likestilles på alle områder. Organisasjoner for og av mennesker med nedsatt funksjonsevne har ved gjentatte henvendelser til Stortinget pekt på urimeligheten av at Norge ikke har inkorporert FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne i menneskerettsloven. Dette kan i seg selv tolkes som diskriminering av mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det vil derfor være viktig at Norge, i likhet med andre nordiske land, gir mennesker med nedsatt funksjonsevne samme rettsbeskyttelse som andre.

Konvensjonens rettslige stilling

Norge har ratifisert FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Den er likevel ikke inkorporert i menneskerettsloven, slik flere andre menneskerettighetskonvensjoner er. Dette er med på å gjøre likestillingskampen for mennes-

ker med nedsatt funksjonsevne vanskeligere. Norge har heller ikke ratifisert tilleggsprotokollen til konvensjonen, noe som fører til at enkeltpersoner ikke kan klage til FN ved mulige brudd på retten til likestilling på grunn av nedsatt funksjonsevne. En slik klage vil etter en ratifisering kunne settes frem etter at alle rettsinstanser i Norge er prøvd. Ved ikke å inkorporere konvensjonen i menneskerettsloven, eller ratifisere tilleggsprotokollen, signaliserer regjeringen at funksjonshemmede likestilling ikke tas like alvorlig som diskriminering av andre grupper i samfunnet. En slik unnlattelse tar heller ikke i betraktning at det kan være særlige grunner til at nettopp funksjonshemmede trenger en slik individuell klageordning både i Norge og i andre land. Det er 95 land som har ratifisert tilleggsprotokollen, 28 land har undertegnet den, og 75 land, deriblant Norge, har hverken ratifisert eller undertegnet tilleggsprotokollen. Sve- rige, Finland og Danmark alle har ratifisert tilleggsprotokollen.

Norge har forpliktet seg på FNs 17 bærekraftsmål. Et av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates (*Leaving no one behind*). De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres. Eksempler på ekskluderte grupper er mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk. Bærekraftsmålene må legges til grunn for politikktutforming også for mennesker med nedsatt funksjonsevne. For å oppnå samme rettsstilling og med nødvendige klageordninger som andre grupper har, er det nødvendig at Norge inkorporerer CRPD i menneskerettsloven og ratifiserer tilleggsprotokollen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å inkorporere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven, for å gi konvensjonen forrang i norsk rett.

5. oktober 2020

Karin Andersen

Solfrid Lerbrekk

Nicholas Wilkinson

Lars Haltbrekken

Mona Fagerås

Kari Elisabeth Kaski

Freddy André Øvstegård